

Nr 114.

Ankom till Riksdagens kansli den 16 maj 1911 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra sergeantsbostället Stålsbyn nr 1 i Värmlands län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 21 april 1911 afåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 212, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att, sedan förra sergeantsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Stålsbyn nr 1 i Svanskogs socken af Värmlands län blifvit fördeladt i sex lotter i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet närmare angifvet förslag, dels de med nr 1 och 3—6 i förslaget betecknade ägolotter må hvar för sig, enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser, från ifrågavarande egendom upplåtas, dels ock den med nr 2 i förslaget betecknade ägolotten må å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under de i nämnda brefvet den 29 maj 1874 omförmälda villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1912.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll i detta ärende anfört följande:

»Förra sergeantsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Stålsbyn nr 1 i Svanskogs

socken af Värmlands län utarrenderades genom domästyrelsens kontrakt den 16 januari 1890 på tjugu års tid till den 14 mars 1911 mot årligt arrende af 650 kronor. Till följd af arrendatorns frånfälle och hans stärbhusdelägares underlåtenhet att anskaffa ny arrendator, som kunde af styrelsen godkännas, upphörde arrendet att gälla den 14 mars 1907, hvarefter egendomen mot enahanda arrende uppläts för då återstående fyra år af arrendetiden genom styrelsens kontrakt den 8 juni 1906. Under år 1908 hölls arrendeuppskattning på egendomen för uppgörande af förslag till egendomens utarrendering från den 14 mars 1911. Vid denna förrättring föreslogs försäljning af en lägenhet från egendomen, hvilket förslag sedermera vunnit Kungl. Maj:ts och Riksdagens godkännande. Beträffande egendomen i öfrigt uttalades vid förrättningen, att en styckning af densamma till egna hem visserligen skulle kunna tänkas, men att uppskattningsmännen på grund af egendomens läge långt från stad och större industrisamhälle icke ville föreslå en dylik styckning. Arrendevärdet föreslogs till 650 kronor och, sedan domänstyrelsen med ledning af uppskattningsinstrumentet fastställt arrendevillkor, utbjöds egendomen på arrende under tjugu års tid från den 14 mars 1911 vid tre särskilda tillfällen å auktion, utan att något enda anbud afgafs. Som någon ny arrendator icke kunde erhållas, syntes det domänstyrelsen lämpligt att föranstalta om egendomens försäljning och anmodade domänstyrelsen Kungl. Maj:ts befallningshafvande att låta domänintendenten i länet i samråd med vederbörande arrendeuppskattningsmän uppgöra förslag till egendomens försäljning med iakttagande af, bland annat, föreskrifterna i nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar. Ett sådant förslag har nu upprättats och har domänstyrelsen med underdånig skrifvelse den 31 mars 1911 underställt ärendet Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat det upprättade förslaget, instrument öfver 1908 års arrendeuppskattning, en af förste landtmätaren S. A. Odqvist år 1908 kopierad och kompletterad karta öfver egendomens alla ägor samt öfriga till ärendet hörande handlingar.

Af handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 19 kilometer från Åmål och 5 kilometer från Svaneholms bruk, har — med frånräknande af ofvanberörda lägenhet äfvensom en förut afsöndrad skolhustomt — en areal af 112 hektar 95,5 ar, däraf 42 hektar 61,4 ar tomter och åker, 7 hektar 80,4 ar ängs- och odlingsmark, 61 hektar 53,1 ar skogs- och hagmark samt 1 hektar 0,6 ar impediment.

Uppskattningsmännen hafva föreslagit, att egendomen måtte styckas på sätt å Odqvists förberörda karta blifvit med röd färglösning utmärkt i nedannämnda sex lotter, som åsatts följande värden:

Beteckning å kartan nr	Anmärkingar	A r e a l												Värde å växande skog	Saluvärde	Arrendevärde
		Tomter och åker			Ängs- och odlingsmark			Skogs- o. hagmark m. m.			Summa					
		Har	Ar	Kvm.	Har	Ar	Kvm.	Har	Ar	Kvm.	Har	Ar	Kvm.			
1	Obebyggd ...	3	84	90	—	55	50	5	17	20	9	57	60	627	1,600	400
2	Bebyggd	18	67	40	1	35	80	22	05	20	42	08	40	7,335	15,000	
3	Obebyggd ...	6	64	60	—	51	60	8	78	40	15	94	60	1,885	3,500	
4	Bebyggd, Mossen eller Adolfslund...	6	02	60	3	08	90	14	63	70	23	75	20	2,134	4,400	75
5	Bebyggd, Södra torpet	4	23	30	—	95	80	4	03	—	9	22	10	800	2,700	75
6	Bebyggd, Törnåset ...	3	18	60	1	32	80	7	44	90	11	96	30	1,781	3,000	50
	Summa	42	61	40	7	80	40	62	12	40	112	54	20	14,562	30,200	600

Uti arealen i denna tablå ingå ej vägar om 41,3 ar.

De nuvarande innehafvarna af torpen Mossen eller Adolfslund, Södra torpet och Törnåset hafva anmält sig såsom köpare till torpen.

Vederbörande jägmästare har ansett, att egendomens skogsmark bör i kronans ägo bibehållas för att, för den händelse kronan komme att inköpa en därtill gränsande, kronan hembjuden egendom Stubberöd, förenas med denna egendoms skogsmark.

Öfverjägmästaren har anført, att, då egendomens skogsmark vore obetydlig och syntes behöflig till de respektive föreslagna försäljningslotterna samt det ifrågasatta inköpet af egendomen Stubberöd syntes ovisst, skäl torde föreligga, att egendomen försålles på föreslaget sätt.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har tillstyrkt egendomens försäljning enligt förrättningsmännens förslag.

Domänstyrelsen, som meddelat, att styrelsen låtit föranstalta om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1912, har tillstyrkt uppskattningsmännens förslag samt därvid anført, att, då egendomens skogsmark låge splittrad af inägorna och endast den söder om landsvägen liggande delen, utgörande omkring 19 hektar, skulle kunna vid försälj-

ningen undantagas för att läggas till kronopark, men ett sådant område ensamt för sig i en skogstrakt som denna vore alltför obetydligt därtill, och då förslag om inköp af egendomen Stubberöd icke alls förelåge, borde hela skogsmarken ingå i försäljningen. Enligt upplysning, som domänstyrelsen under hand erhållit i landtmäteristyrelsen, förekomme i afseende å ifrågavarande egendom icke något sådant förhållande, som enligt 2 § 2 momentet af lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring utgjorde hinder för egendomens styckning.

I likhet med domänstyrelsen finner ej heller jag skäl föreligga att i kronans ägo bibehålla någon del af ifrågavarande egendom.»

Utskottet hemställer

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts för-
varande proposition.

Stockholm den 16 maj 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.
